

Informatīvais ziņojums

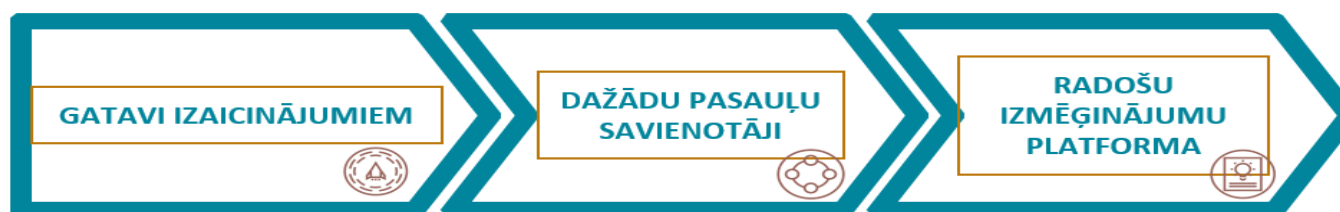
“Par vienota Latvijas valsts tēla ieviešanas stratēģiju”

Informatīvais ziņojums “Par vienota Latvijas valsts tēla ieviešanas stratēģiju” (turpmāk – Informatīvais ziņojums) sagatavots, pamatojoties uz 2019. gada 7. maijā apstiprinātā Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanu (turpmāk – VRP) 45.1. punktu “Panāksim, ka ir vienots un pozitīvs tēls par Latviju kā vietu eksportējošiem uzņēmumiem”.

Ekonomikas ministrija, sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (turpmāk – LIAA), sniedz informāciju par VRP 45.1. punkta izpildes gaitu un turpmāko rīcības stratēģiju saistoši VRP 45.1. punkta 2. uzdevuma “Pamatojoties uz vienotā tēla vērtības piedāvājumu, sagatavot mārketinga piedāvājumu” un 3.uzdevuma “Apstiprināt mārketinga piedāvājumu un izstrādāt ieviešanas plānu” minētajam.

1. Valdības rīcības plāna 45.1.punkta 1.uzdevuma “Izstrādāt Latvijas vienota valsts tēla vērtības piedāvājumu” izpilde un īstenotie pasākumi 2020.gadā

2020.gada 29.septembra Ministru kabineta sēdē tika izskatīts un apstiprināts Ekonomikas ministrijas sagatavotais Informatīvais ziņojums “Par vienota valsts tēla izstrādi”, kā ietvaros tika noteikti trīs vienotā tēla stratēģiskie virzieni, kas kopumā veido Latvijas vienotā tēla vērtības piedāvājumu (*value proposition*):

1. **“Gatavi Izaicinājumiem” (“Ready For Any Challenges”)** - Latviešu dabā ir radīt un pārsteigt pasauli ar savām idejām, prasmēm un augstajām darba spējām. Vēsture mūs mācījusi būt izdomas bagātiem un rūdījusi, tādēļ varam strauji pielāgoties un paveikt sarežģītas lietas ātri, radoši un pasaules līmenī. Savienojot cilvēku zināšanas un prasmes ar tehnoloģiju iespējām un vidi, mēs kļūstam par augstākās raudzes problēmu risinātājiem;
2. **“Dažādu Pasauļu Savienotāji” (“Connecting Worlds Apart”)** - Latvija ir savienotājs, kas palīdz satikties īstajiem cilvēkiem, lai radītu jaunas, negaidītas kombinācijas. Mēs esam starp jūru un mežu. Starp senām tradīcijām un jaunākajām tehnoloģijām. Tas mums ir licis atrast veidus, kā savienot nesavienojamo. Tāpat Latvija ir kompakta, un divu rokas spiedienu attālumā ir sasniedzams jebkurš, kas ļauj mums ātri atrast vajadzīgos partnerus idejas īstenošanai.
3. **“Radošu Izmēģinājumu Platforma” (“Natural Playground”)** - Latvija piedāvā iespēju radīt vai pārbaudīt idejas drošos un videi draudzīgos apstākļos. Galveno fokusu liekam uz vidi, kuru ir iespējams pielāgot visdažādākajām vajadzībām. Mums ir četri gadalaiki. Augstā tehnoloģiskā attīstība ļauj būt jebkurā vietā, bet joprojām ar 5G interneta kvalitāti. Neatņemama vides sastāvdaļa ir mūsu cilvēki, kas ar radošu pieeju spēj risināt dažāda rakstura un sarežģītības problēmas. Latvijas industrijas un pētniecības organizācijas izstrādā augstas pievienotās vērtības un izcilas kvalitātes produktus. Tas viss ļauj radīt, testēt un attīstīt neparastākos risinājumus, idejas vai sapņus.

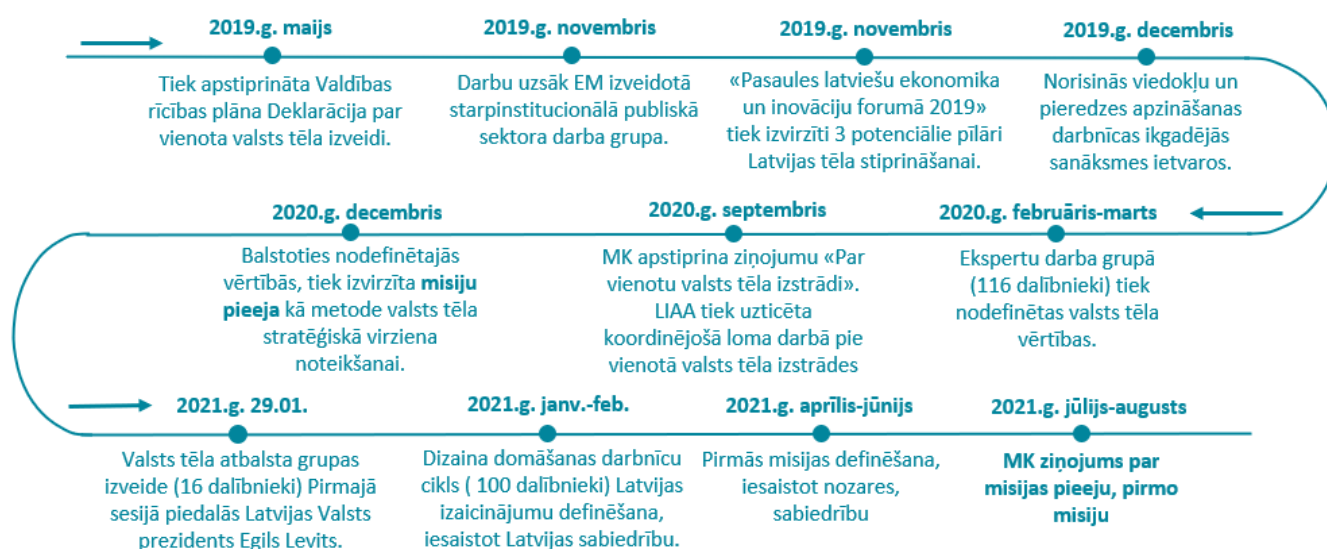
Vienotā tēla stratēģiskie virzieni tika izstrādāti, īstenojot plašu loku stratēģiskus pasākumus sabiedrības un citu interešu grupu iesaistei un viedokļa apzināšanai. Tāpat tika organizētas piecas ekspertu darba grupas, kurās kopā piedalījās 116 dalībnieku, pārstāvējot Latvijas uzņēmējdarbības, investīciju, zinātnes un akadēmisko vidi, medijus, valsts tēla popularizēšanā iesaistītās iestādes un kultūras organizācijas. Darba grupas tika veidotas tematiskajos blokos: 1) Eksports; 2) Investīcijas un inovācijas; 3) Tūrisms; 4) Ārpolitika, drošība un vēsture; 5) Zinātne un kultūra. Lai arī sākotnēji Ekonomikas ministrija uzsāka darbu pie Latvijas ekonomiskā tēla definēšanas, pēc darbnīcu organizēšanas, tai skaitā kultūras un ārpolitikas jomā, tika secināts, ka galvenokārt vērtības sakrīt, kā rezultātā stratēģija un Latvijas vērtības piedāvājums ir veidojams vienots.

2020. gada oktobrī, uzsākot darbu pie VRP 45.1. punkta 2. un 3. uzdevuma izpildes, proti, vienota valsts tēla mārketinga un ieviešanas plāna izstrādes, lai veiktu tehniskās specifikācijas izstrādi vienota valsts tēla mārketinga ieviešanas plāna izstrādei, tika nolemts īstenot padziļinātu uzdevuma izpildes priekšizpēti.

Priekšizpētes ietvaros, tika veiktas sarunas ar nozares pārstāvjiem, zīmolveidības ekspertiem ar pieredzi starptautisku zīmolu ieviešanas projektos un radošo industriju ekspertiem, kā arī tika iegūtas vērtīgas atziņas pēc sarunām ar Igaunijas tēla (brand Estonia) veidotājiem. Tāpat tika veikta izpēte valsts tēla stratēģijas pieredzē Somijā, Zviedrijā, Lietuvā, Īrijā, Šveicē, Itālijā un citās pasaules valstīs, lai aptvertu labās prakses piemērus un integrētu atziņas Latvijas vienota valsts tēla ieviešanas stratēģijā. Apkopojot iegūto informāciju un citu valstu pieredzi, tika izdarīts secinājums, ka ir nepieciešams izstrādāt vienota valsts tēla ieviešanas stratēģiju Latvijā, kas balstīta izvirzītajās vienota valsts tēla vērtībās.

Vienota Latvijas valsts tēla ieviešanas stratēģijas virsmērķis ir veidot vienotu un saskaņotu ietvaru, kā komunicēt par Latvijas darbību īstenošanas kvalitāti ārvalstīs, un reizē attīstīt naratīvu Latvijas iedzīvotājiem. Tas iekļauj arī izveidot vienota valsts tēla centrālo ideju un tās kodolu. Tā kā komunikācija ir atbalsta instruments, ne mērķis pats par sevi, tad komunikācijas stratēģija un mārketinga plāns nevar tikt veidots bez valsts tēla attīstības stratēģijas un produkta. Turpinot iesākto darbu, kas balstīts 2020. gada 29. septembra Informatīvā ziņojumā “Par vienota valsts tēla izstrādi” noteiktajās valsts tēla vērtībās, kā nākošais uzdevums tika izvirzīts “misiju pieejas” iekļaušana, kas kalpo kā centrālais ietvars Latvijas valsts tēla izstrādei. Uz tā pamata top stratēģija, kas ir uz rezultātiem vērsta Latvijas pozicionēšana ārvalstīs, kam pamatā ir tēla uzraudzības un analīzes sistēma, valsts prezentācija ārvalstīs, mārketinga un to valsts sektora speciālistu kompetenču pilnveidošana, kuru darbība saistīta ar valsts prezentāciju ārvalstīs.

Vienota Latvijas valsts tēla ieviešanas shēma 2019. – 2021.gadā:

2. Misiju orientēta pieeja

MISIJU ORIENTĒTAS PIEEJAS MĒRĶIS IR RISINĀT DAŽĀDU JOMU IZAICINĀJUMUS, LAI SASNIEGTU AMBICIOZUS UN KONKRĒTUS MĒRĶUS NOTEIKTĀ LAIKA PERIODĀ.

Ekonomiskai attīstībai nav nozīmīgs vien izaugsmes skaitliskais pieaugums, kas balstīts kvantitatīvas skaitļu dimensijās un IKP izaugsmes mērījumos, proti, attīstības virziens un tā kvalitāte ir vienlīdzīgi nozīmīgi, ja pat ne vairāk fundamentāls. Pasaulē, kur šobrīd ir daudz šķietami neatrisināmu problēmu, kā piemēram, vides piesārņojums pret dzīves stilu un ekonomiskām interesēm, nevienlīdzība, veselības un medicīnas problēmas, mūžizglītība, darba iespējas robotizācijas laikmetā un citi lieli izaicinājumi, misiju orientēta pieeja, kas ir OECD un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) līmeņa prioritārs problēmrisināšanas modelis, sniedz iespējas un stratēģiju kā veidot risinājumus. Izaicinājumus pārdefinējot misijās un tuvojoties to risināšanai, pielāgojoties, izmēģinot un prototipējot.

Ideja, kas ir aiz misiju pieejas ir nevis sākt ar jautājumu – kuriem sektoriem vai tehnoloģijām ir jāsniedz palīdzība, bet gan ar risināmo problēmu identificēšanu. Pamatā ir jādoma par problēmām visambiciozākā veidā, iesaistot dažādus ekonomiskos spēlētājus risinājumā (publiskais, privātais un bezpeļņas organizāciju sektors) un nostiprinot jaunus sadarbības veidus individuālu projektu līmenī.

Lai misijas būtu veiksmīgas, ir jāizpilda virkne nosacījumu, kas jāiekļauj procesā pirms to izpildes un tās laikā. Pamatkritēriji misiju izpildē un to vadīšanai ir noteikti Eiropas Komisijas ziņojumā “Misiju Orientēta Pētniecība un Inovācija Eiropas Savienībā – problēmu risināšanas pieeja inovāciju

virzītai izaugsmei”, ko pēc Eiropas Komisijas Pētniecības, Zinātnes un Inovāciju komisāra Karlosa Moedas lūguma veica profesore Mariana Mazzucato.¹ Identificētie kritēriji ir šādi:

- Pārdroši, iedvesmojoši un ar sociālu nozīmi. Misijām ir jāspēj iedvesmot iesaistītos dalībniekus, un tām ir jābūt saistošām plašākai daļai sabiedrības. Tām jābūt vienotām ar ilgtspējīgas attīstības izaicinājumiem, lai ietekmētu būtisku iedzīvotāju daļu;
- Sabiedrības iesaistošas. Lai misijas definētu, īstenotu un novērtētu, ir nepieciešama pilsoņu līdzdalība publisko debašu veidā. Tām arī ir jābūt saistošām noteiktam institucionālo un sociālo dalībnieku skaitam, lai tās tiktu īstenotas arī dažādos politikajos ciklos;
- Mērķtiecīgi, izmērāmi un ar noteiktu laika rāmi. Misijām ir jābūt ar precīzu virzienu. Tām ir jābūt fokusētām un izmērāmām (ar instrumentiem, kas aptver vispārējo kvalitatīvo ietekmi) noteiktā laika ierobežojumā;
- Publiskā sektora kapacitātes. Misijas pieprasa, lai valsts attīstītu prasmes un uzņēmējdarbības garu. Sabiedriskajiem dalībniekiem ir jāuztver sevi kā sistēmas elementus, kas rada un veido tirgus un tehnoloģijas. Starp kapacitātēm, kas valstij jāuzņemas ir: koordinācijas sistēmas izveide starp dažādām savstarpēji nekomunicējošām struktūrām; lielāka atsevišķu departamentu, aģentūru vai citu sabiedrisko organizāciju elastības un autonomijas veidošana; pozitīvas pieejas veidošana riskam; iespējas noteikt publiskā iepirkuma stratēģisku izmantošanu visā rūpniecības un sociālajā aparātā;
- Ambiciozi, bet reālistiski. Misijām jābūt vērienīgām, lai motivētu iesaistītos dalībniekus, bet pietiekami reālistiskām, lai tās sasniegtu. Projektu finansēšanai, ko veic publiskā un privātā sektora pārstāvji, jābūt pietiekamai un jāatbilst misijas īstenošanas vajadzībām, neierobežojot tās definīciju ar stingri noteiktiem ierobežojumiem vai īstermiņa atgriešanās perspektīvu;
- Starpsektoriālas un ar augšupēju pieeju. Misiju potenciāls ir izmantojams pilnībā, ja tiek aktivizētas dažādas iniciatīvas starp dažādām nozarēm, dalībniekiem un disciplīnām. Vairāki projekti veicina misiju īstenošanu, kā arī to iespējamu pārdefinēšanu, caur ierobežojumiem un iespējām, kas var rasties to īstenošanas laikā.

Misiju pieejas pamatā ir princips, ka valsts ir ambiciozu uzdevumu īstenošanas katalizators, veicinot to, kas citādi nebūtu sasniedzams. Ne tikai rezultāts, bet arī pats process, kas ir misiju risināšanas pamatā, ir tas, kas galu galā atrisina lielākās problēmas, radot vidi iekļaujošai, ilgtspējīgai un uz inovāciju virzītai izaugsmei. Misiju orientēta pieeja ir komplekss process, kas pretēji lineāram problēmu risināšanas modelim, spēj savienot publisko un privāto sektoru ap vienu misiju. Šī pieeja ir tikusi apspriesta kopš 1980.gadiem, bet aktualitāti ES līmenī ieguvusi tikai šobrīd, sniedzot iespējas Latvijai kļūt par pionieri un pozicionēties kā veiksmīgam pionierim globālā līmenī.

¹ Mazzucato, M. (2018). Mission-Oriented Research & Innovation in the European Union – a problem-solving approach to fuel innovation-led growth”. Ziņojums Eiropas Komisijai.

3. Misiju orientēta pieeja Latvijas valsts tēla veidošanā – “Mission Latvia”, un Latvijas pirmās misijas definēšanas process

LATVIJAI JĀKĻŪST PAR GLOBĀLU SPĒLĒTĀJU, IESTĀJOTIES PAR VISIEM SVARĪGU IZAICINĀJUMU RISINĀŠANU.

Valsts tēla veidošana ir viens no sarežģītākajiem valsts stratēģiskajiem uzdevumiem, kas pieprasa pastāvīgu valsts pārvaldes iestāžu, sabiedrības un organizāciju iesaisti, lai veidotu vienotu izpratni un asociācijas par mūsu valsti. Tēla veidošana nav lineārs process, bet gan augstas kompleksitātes pasākumu kopums, kas reizē veido produktu un komunikāciju par to, ko valsts dara, un rezultātā attīsta vienkārši izprotamu stāstu starptautiskās atpazīstamības veicināšanai. Valsts tēla īstenošana pieprasa nepārtrauktu koordināciju, lai ikkatrs, kas komunicē par Latviju starptautiski, izmanto vienojošu vēstījuma ietvaru.

Lai izvairītos no situācijas atkārtošanās, kad tēls ir tikai mārketinga sauklis, kam nav spēcīga pamata, un, lai Latvija starptautiskā mērogā spētu pozicionēties kā inovatīva un konkurētspējīga valsts, LIAA, kā arī Ekonomikas ministrija piedāvā “misiju orientētas” pieejas īstenošanu valsts tēla veidošanā. Misiju orientēta pieeja valsts tēla ieviešanas procesā paredz vairāku misiju veidošanos, ņemot vērā sabiedrības nedefinētos izaicinājumus, Nacionālo attīstības plānu 2021. – 2027. gadam (NAP2027), Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam (NIP2027), Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, kā arī ES mērogā nedefinētās prioritārās misiju jomas – šie stāsti būs vēstneši, bet pati metode, kā spēja risināt lielus un sarežģītus procesus vietējā un starptautiskā mērogā, būs valsts tēls. Šī pieeja risina gan dažādo ieinteresēto pušu iesaisti un iekšējo saskaņotību, gan veido “produktu” – Latvija ir vieta, kur spēj risināt kompleksas globālas problēmas.

2021.gada 29.janvārī tika uzsākts Latvijas vienota valsts tēla izstrādes otrais posms, kā ietvaros tika izveidota starpnozaru, augstu kvalificētu ekspertu darba grupa (turpmāk – Darba grupa), kuras atklāšanas sanāksmē piedalījās Valsts prezidents Egils Levits. Darba grupā piedalīties aicinātas kopā 15 personas, kuras pārstāv dažādas nozares, tai skaitā privāto, publisko un pilsonisko sektoru. Misiju orientēta pieeja, kā Latvijas valsts vienota tēla veidošanas stratēģija, tika prezentēta Darba grupas pirmajā sanāksmē 29.01.2021, kā rezultātā tika gūts apstiprinājums par pieejas atbalstu un apstiprināts turpmākais plāns Latvijas misiju definēšanai.

Darba grupas izveides mērķis ir veidot priekšnosacījumus, lai vienota valsts tēla izstrādes misijas būtu iespējamas, ka arī paplašināt izpratni par valsts tēla veidošanas modeli, dalīties ar vērtīgām atziņām, lai rezultātā gūtu augstāku projekta potenciālu.

Misiju orientēta pieeja piedāvā iespēju iesaistīt iedzīvotājus ievērojamu sabiedrības problēmu risināšanā un radīt plašu pilsonisko atbalstu, kā arī kolektīvās kustības spēku. Laika posmā no 15.februāra līdz 8.martam, tika organizētas dizaina domāšanas darbnīcas, kurās tika definēti Latvijas sabiedrības izaicinājumi. Darbnīcas kopā piedalījās 100 iedzīvotāji, kas proaktīvi aizpildīja pieteikšanās anketu dalībai diskusijām www.missionlatvia.com mājas lapā. Dalībnieku profils bija mērķtiecīgi dažāds: diskusijās piedalījās iedzīvotāji no dažādām pilsētām un reģioniem Latvijā, kā arī ārvalstīs dzīvojošā diasporas pārstāvniecība. Dalībnieku starpā bija gan valsts pārvaldes darbinieki, gan pārstāvji no kultūras jomas, izglītības, pilsoniskā un privātā sektora. Lai arī darbnīcas norisinājās latviešu valodā, dalībnieku vidū bija arī cilvēki, kuri ģimenē sarunājas arī citās valodās.

Sabiedrības iekļaujošo darbnīcu mērķis bija identificēt izaicinājumus, kas šobrīd ir aktuāli sabiedrībai un valstij kopumā. Darbnīcu ietvaros izskanēja dažādi viedokļi un idejas, tomēr to rezultātā tika panāktas vienošanās un izcelti prioritārie Latvijas izaicinājumi:

1. Valsts pārvaldes un sabiedrības savstarpējā dialoga trūkums. Šī problēma no diskusijām izrietot atspoguļo demokrātisko prasmju iztrūkumu, proti, izteikšanās, uzklaušanās, kompromisu meklēšanas prasmes, kā arī savstarpējās cieņas un uzticības trūkumu kopumā. Iztrūkstošā dialoga dēļ iedzīvotāji spēj justies nevajadzīgi, taču vēlas būt piederīgi plašākai kopienai, justies droši un izjust attieksmi, ka cilvēks ir valsts interešu centrā.
2. Izglītības modernizācija. Izglītības sistēma un skola ir vietas, kur veidojas nākamā paaudze. Darbnīcās tika uzsvērts, ka izglītības jomā Latvijā ir nepieciešamas pārmaiņas, pielāgojoties mūsdienu situācijai

un prasmju pieprasījumam. Tāpat ir nepieciešams uztvert demokrātiskas prasmes ne tikai formāli, bet arī pēc būtības, lai veicinātu vēlmi pēc kulturālas bagātības un dažādības.

3. Reģionu ekonomiskā nevienlīdzība tika norādīta vienlaikus gan kā svarīga problēma, gan kā unikāla iespēja. Darbnieku ietvaros, jau domājot par projekta turpmākajiem attīstības soļiem, dalībnieki sprieda, ka globālā klimata krīze pieprasa svaigus un inovatīvus risinājumus, kas spēj kalpot kā iespēja Latvijai laicīgi reaģējot un nodrošinot attiecīgu piedāvājumu.
4. Nacionālās pašapziņas trūkums. Latvijas sabiedrība redz sevi kā ar mazvērtības kompleksiem un pieticību sirgstošu. Pastāv sistemātisks ambīciju trūkums, bailes riskēt un būt atvērtiem pret citām kultūrām rada noslēgšanos un vēlmi slēpties pieticībā, norobežojoties un palikt lokālā domāšanas un prakses līmenī.
5. Politiskā fokusa iztrūkums. Dalībnieki izcēla problēmu, kurā valsts cenšas risināt visas problēmas vienlaicīgi nevis mērķtiecīgi izvēlas konkrētas jomas, kuras attīstīt. Šāda pieeja arī liedz izveidot kopēju stāstu par valsti un vienotu tautas pašidentifikāciju.

Balstoties definētajos izaicinājumos un sabiedrības iekļaujošo dizaina domāšanu darbnīcās iegūtajās atziņās, LIAA nodrošināja turpmākās diskusijas gan izveidotās Latvijas valsts tēla izveides Darba grupas ietvaros, gan iesaistot plašāku loku privātā un sabiedriskā sektora pārstāvjus. Diskusiju rezultātā ir tikusi definēta Latvijas pirmā misija, kas virzīta turpmāk apstiprināšanai Latvijas Republikas Ministru kabinetā – “SEA 2030”, jeb “JŪRA 2030”. Misijas pamata mērķis ir risināt ar klimata pārmaiņām, piesārņojumu un aprites ekonomikas jautājumu saistītus problēmu jautājumus, veidojot “smilškastēs”² inovatīvu risinājumu radīšanai un ilgtspējības nodrošināšanai, vienlaikus pozicionējoties kā inovatīvai un tālredzīgai valstij, piedāvājot savus risinājumus starptautiskā līmenī.

LIAA 2021.gada ietvaros, sadarbībā ar Ekonomikas ministriju, ir īstenojusi Misiju pieejas pilotprojektus, kuru ietvaros, balstoties Latvijas valsts tēla vērtības piedāvājumā, organizētas inovatīvas investīciju piesaistes aktivitātes. Reaģējot uz ģeopolitisko situāciju Eiropas austrumos, saistībā ar Baltkrievijas politisko situāciju, LIAA īstenoja kampaņu, palīdzot Baltkrievijas uzņēmumiem pārcelt savu uzņēmējdarbību uz Latviju. Šīs kampaņas rezultātā tikai piesaistītas vairāk kā 9,5 miljonu EUR investīcijas, uzņēmējdarbību Latvijā uzsākuši 39 uzņēmumi un radītas 755 jaunas darba vietas. Tāpat Latvijā šā gada ietvaros, LIAA sadarbībā ar Ekonomikas ministriju izveidoja “Zaļā korīda” iniciatīvu, kas nodrošina paātrinātu investīciju un uzņēmējdarbības uzsākšanas procedūru veikšanu ārvalstu kompānijām, kas vēlas uzsākt uzņēmējdarbību Latvijā, Latvijas viedās specializācijas stratēģijas jomās.

VALSTS TĒLS IR AKTIVITĀTES, RĪCĪBPOLITIKA UN VIRZIENS, KO VALSTS UZSTĀDA UN KAM TĀ SEKO ILGTERMIŅĀ – VALSTS TĒLS IR TAS, KO VALSTS DARA.

4. Misija: “JŪRA 2030”

Ūdens kā resurss nākotnes ekonomikas attīstībai

MISIJA “JŪRA 2030” BŪS IESPEJA JAUNA VEIDA SADARBĪBAI UN INOVĀCIJĀM, BALSTOTIES ESOŠAJĀS TAUTSAIMNIECĪBAS KOMPETENCĒS UN TAJĀS, KAS TIKS ATTĪSTĪTAS.

Mēs, kā valsts, iestājamies par tīru saldūdens pieejamību ikvienam planētas iedzīvotājam – tas ir mūsu pozicionējums. Lai to sasniegtu, ir nepieciešams atjaunot dabisku ūdens aprites ciklu, kas ir plašs, komplekss un sistēmisks process. Mūsu “smilškaste” ir Baltijas jūra, kas ir viena no piesārņotākajām jūrām pasaulē, un misija – līdz 2030. gadam izveidot tādu sistēmisku ietvaru, kas attīra un atjauno tīru ūdeni Baltijas jūrā.

Ūdens nosedz apmēram 70% no pasaules kopējās platības, tomēr saldūdens, ko mēs dzeram, izmantojam sanitāriem nolūkiem un lauksaimniecībā ir pavisam maza daļa no tā, sastādot vien 3% no ūdens daudzuma un 2% no šī apjoma ir neaizsniedzams sasalušos ledājos vai citādi nepieejams. Aptuveni, 1,1 miljardam cilvēku visā pasaulē trūkst piekļuves tīram ūdenim, un kopā 2,7 miljardiem cilvēku ūdens trūkums ir raksturojams vismaz vienu mēnesi gadā. Daudzas ūdens sistēmas, kas uztur ekosistēmu uzplaukumu un

² Smilškaste, jeb “sandbox” - vieta, kur ieinteresētās personas spēj radīt un testēt jaunas, inovatīvas idejas, veidot prototipus dažādiem projektiem un rīkiem, izpētīt jaunus tematus, attīstīt tehnoloģijas un dalīties ar zināšanām.

pabaro pieaugušo globālo populācijas skaitu, ir pakļautas pieaugošam riskam. Upes, ezeri un ūdenskrātuves izzūst vai kļūst pārāk piesārņotas, lai tās izmantotu. Klimata pārmaiņas maina laika apstākļus un ūdens pārdales modeļus visā pasaulē, dažos reģionos izraisot bīstamu sausumu, bet citos – plūdus, kas ir iemesli sociāliem nemieriem, badam un negatīvām klimata pārmaiņām.

Ūdens piesārņojums ir viens no pieaugošākajiem riskiem tīra ūdens pieejamībai plašākajai pasaules populācijai. Ūdens piesārņojums veidojas no vairākiem avotiem, tostarp neattīrītiem cilvēku un ražošanas veidotiem notekūdeņiem. Tāpat arī ir jāņem vērā strauji pieaugošā pasaules kopējā populācija. Pēdējos 50 gados cilvēku populācija ir vairāk kā dubultojusies un šī straujā izaugsme un ar to saistītā ekonomiskā un industriālā izaugsme ir pārveidojusi ūdens ekosistēmas visā pasaulē, izraisot ievērojamu bioloģiskās daudzveidības samazināšanos.

Baltijas jūra, kas ir Latvijas viens no būtiskākajiem ekonomiskajiem virzītājspēkiem, nav izņēmums pieaugošajiem riskiem. Baltijas jūru gandrīz pilnībā ieskauj zeme, un tāpēc to vairāk apdraud piesārņojums nekā citas jūras teritorijas. Jūras piesārņojuma avoti ir sadzīves un rūpnieciskie atkritumi, kas nonāk tieši jūrā caur upēm, kā arī atmosfēras piesārņojums, galvenokārt no satiksmes un lauksaimniecības. Baltijas jūrai ar tās problēmām ir vajadzīgi dažādi kompleksi risinājumi, kā arī stingra apņemšanās no tās robežvalstīm aizsargāt jūru, veidojot ilgtspējīgu un noturīgu politiku.

Ūdens problēmu jautājumi ir identificēti arī starptautiski gan ES, gan globālā līmenī, veidojot sistemātiskus risinājumus un atbalsta mehānismus pārejai uz ilgtspējīgas nākotnes ekonomikas veidošanu, kas veicina noturīgas ūdens sistēmas izveidi:

- Kā neatņemamu daļu no “Horizon Europe” pamatprogrammas, kas sākas 2021.gadā, ES ir noteikusi misijas caur kurām tiek pausta apņemšanās risināt dažas no prioritārajām problēmām ar ko saskaras mūsu pasaule. Kopā ir noteiktas 5 misiju jomas, kurām katrai ir deleģēta misiju pārvalde un asambleja. Misijas pārvalde veselīgas okeānu, jūras, piekrastes un iekšzemes ūdeņu jautājumos ir ierosinājusi misiju “Starfish 2030: līdz 2030.gadam atjaunot mūsu okeānus un ūdeņus”. Šīs misijas sasniegšanai ir atvēlēti 500 miljardi euro (2021.-2027.gadam), ar mērķi palielināt līdz 2030.gadam atjaunojamās enerģijas daudzumu no jūras līdz piecām reizēm, un līdz 2050.gadam – pat līdz 25 reizēm;
- Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, ūdens pieejamība un ilgtspējība ūdens pārvaldība un sanitārija ir viens no ilgtspējīgas attīstības mērķiem 2050.gadam;
- Eiropas zaļais kurss³ nulles emisiju sasniegšanai gaisā, ūdenī un uz zemes. Tas ietver integrētu redzējumu 2050.gadam: pasaule, kurā piesārņojums ir samazināts līdz līmenim, kas vairs nav kaitīgs cilvēku veselībai un dabiskajām ekosistēmām, ietverot arī pasākumus, kas paredzēti šī līmeņa sasniegšanai. ES plāns apvieno visas attiecīgās ES politikas, lai cīnītos pret piesārņojumu un to novērstu, īpašu uzmanību pievēršot tam, kā izmantot digitālos risinājumus piesārņojuma novēršanai;
- ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030.gadam ir visaptverošs un ilgtermiņa plāns, lai aizsargātu dabu un novērstu ekosistēmu degradāciju. Stratēģijas mērķis ir līdz 2030.gadam panākt Eiropas bioloģiskās daudzveidības atjaunošanos, un tajā ir iekļautas konkrētas darbības un apņemšanās no dalībvalstīm, tai skaitā: nostiprināt plašāku ES tīklu ar aizsargātām teritorijām uz zemes un ūdens, ES dabas atjaunošanas plāna izstrāde, ieviešot atbalsta instrumentus bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai un globālo bioloģiskās daudzveidības izaicinājumu risināšanai;
- ES stratēģija Baltijas jūras reģionam, kas ir pirmā ES iekšējā stratēģija Eiropas makroreģionam, kuras pamatā ir inovatīva un integrēta ilgtermiņa pieeja ES politiku īstenošanai Baltijas jūras reģionā. Kopš 2021.gada ir definēti trīs vispārējie šīs stratēģijas mērķi – “Glābt jūru”, “Apvienot reģionu” un “Celt labklājību”;
- Baltijas jūras vides aizsardzības komisija, kas pazīstama arī kā Helsinku komisija (HELCOM) ir reģionāla sadarbības platforma, kas izveidota ar mērķi, lai aizsargātu Baltijas jūras vidi no piesārņojuma. Pašlaik tiek aktualizēts Baltijas jūras rīcības plāns, pirms tā apstiprināšanas HELCOM dalībvalstu vides ministru sanāksmē 2021.gada 20.oktobrī;
- Tāpat arī OECD rosina tās dalībvalstīm ieviest politiskas iniciatīvas, kas veicina un risina ūdens piesārņojumu vietējā un reģionālā līmenī, nodrošinot ilgtspējīgu pārvaldību pār ūdens resursiem. Saskaņā ar OECD 2019.gada ziņojumu “Rethinking Innovation for a Sustainable Ocean Economy”,

³ Eiropas Komisijas prioritātes 2019-2024: “Eiropas zaļais kurss”. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lv
EMZin_290621_VT

“zilās ekonomikas” industrija katru gadu ievērojami pieaug un paredzēts, ka 2030.gadā veidojot ap 3 triljoniem ASV dolāru tirgu, radot 43 miljonu darba vietu.

Nodrošināt tīru jūru ir atslēga gan klimata pārmaiņām, gan ūdens kvalitātes paaugstināšanai jūrā un saldūdens resursiem, kas atbilst ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam vispārējam mērķim “glābt jūru” un HELCOM Baltijas jūras rīcības plāna mērķim panākt, lai Baltijas jūru neskartu eitrofikācijas problēma. Misija “JŪRA 2030” orientējas uz ambicioziem mērķiem: Sistēmiska dabas ūdens aprites cikla atjaunošana gan jūrā, gan uz zemes, kas rezultēsies tīrā Baltijas jūrā; Misiju orientētas pieejas modeļa izstrāde, iesaistot pilsoņus, publisko un privāto sektoru; Veidot jauna veida ekonomiku, kas iespējo ieguldīt ilgtermiņa dabas reģenerācijas projektos.

Misija “JŪRA 2030” un misiju orientētas pieeja kalpos kā instrumenti, kas veicinās Latvijas tautsaimniecības viedās reindustrializācijas attīstību gan veidojot jaunus sadarbības tirgus, gan arī ražojot un piedāvājot jaunus, globāli pieprasītus, produktus. Misijas “JŪRA 2030” ieviešana paredz veidot inovācijas plašā spektrā saistītos starpsektoros, kā piemēram, informācijas tehnoloģijas, zaļās tehnoloģijas, zinātne, lauksaimniecība, finanses, ražošana, būvniecība, tūrisms, izglītība, kultūra un Latvijas viedās specializācijas stratēģijas nozares.

VIDĒS REINDUSTRIALIZĀCIJAS ATTĪSTĪBA

JAUNI TIRGI UN RISINĀJUMI

IT, zinātne, lauksaimniecība, finanses, ražošana, būvniecība, RIS3, nozares, tūrisms, izglītība, kultūra, u.c.

INVESTĪCIJU PIESAISTE

Risinot klimata izaicinājumus, piesaistām ES finansējumu, radot inovatīvus risinājumus. Potenciāls vairāku miljardu investīciju un augsti kvalificētu talantu piesaistei.

LATVIJA – GLOBĀLA MĒROGA SPĒLĒTĀJS

Risināt izaicinājumus sadarbībā ar globāla mēroga partneriem, kas iestājas par ilgtermiņa risinājumiem.

SABIEDRĪBAS IESAISTE

Misiju pieeja kā vienojošs mehānisms sabiedrības (arī diasporas) iesaistei, kļūstot par valsts tēla vēstnešiem vietējā un starptautiskā mērogā.

Risinot klimata izaicinājumus, Latvijai ir augsts potenciāls apgūt ES fondu, kā arī Eiropas Komisijas tiešo atbalsta programmu finansējumu, kas paredzēts klimata mērķu sasniegšanai, kā arī piesaistīt plašas investīcijas un augsti kvalificētus talantus. Latvijas zinātnes, inovāciju un prasmju kapitāls spēj sniegt pienesumu Baltijas jūras reģiona valstu kopējos centienos, lai veicinātu Baltijas jūras vides stāvokļa uzlabošanu, vienlaikus veidojot savu globālo tēlu kā ilgtspējīgai un starptautiskus izaicinājumus risinošai valstij. Latvijas sabiedrība, neatkarīgi no savas dzīvesvietas, ir mūsu valsts tēla vēstneši, ko misiju orientēta pieeja apvienos ap vienotu stāstu un vērtībām, lai rezultātā tiktu nodrošināts, ka Latvijas tēla vēstījums tiek nodots gan vietējā, gan starptautiskā līmenī, vienkāršā un uztveramā veidā.

Latvijai šī ir unikāla iespēja nekavējoties uzsākt mērķētu un strukturētu virzību klimata neitralitātes virzienā, fokusējoties uz labai nekaitīgu un aprites ekonomiku veicinošu inovatīvu risinājumu izstrādi, kas ir un būs nākotnē ar augstu pieprasījumu globālajā tirgū. Lai veicinātu klimata mērķu sasniegšanu, Latvijā ir izstrādāta “Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030.gadam” un “Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam”.

Misiju pieejas īstenošanai tiks turpināta uzsāktā sadarbība ar OECD ekspertiem misijas īstenošanas ietvara izstrādei. Tās ietvaros tiks izveidots pārvaldības, juridisko jautājumu un finansējuma modelis. Pirmās misijas pilotēšanas ietvaros, kas tiks īstenota 2021.gada ietvaros, iesaistot sabiedrību un nozaru pārstāvjus, tiks izstrādāti vairāki organizatoriskie līmeņi:

- Modelis, kas noteiks misijas virzienus, izvērtēs misijas, koordinēs dalībnieku iesaisti un vadīs projektu attīstību;
- Projektu veicināšanai, kas radīs projektu idejas, nodrošinās plašāku ieinteresēto pušu iesaisti, veidojot starpnozaru sadarbību;
- Prototipēšanas daļa, kas nodrošinās inkubācijas procesus, resursu piesaisti, juridiskā un finanšu instrumentu ietvara izstrādi;

- Izvērtēšanas sistēma, nodrošinot nepārtrauktas atpakaļsaites un rezultātu analīzi.

Tāpat vienlīdzīgi svarīgi ir uzsākt Latvijas pozicionēšanās pasākumus, definējot valsti kā misiju pieejas pionieri starptautiskā mērogā, tai skaitā iesaistot OECD un citus ES mēroga ekspertus. LIAA, sadarbībā ar iesaistītajām pusēm, 2022. gadā īstenos starptautisku forumu Latvijā “*Mission How*”, daloties ar Latvijas pieredzi un piesaistot globālu interesi Latvijas rezultātiem.

5. Valdības rīcības plāna 45.1.punkta 2.uzdevuma “pamatojoties uz vienotā tēla vērtības piedāvājumu, sagatavot mārketinga piedāvājumu” un 3.uzdevuma “apstiprināt mārketinga piedāvājumu un izstrādāt ieviešanas plānu” izpilde

2020.gada 29.septembra Ministru kabineta sēdē tika apstiprināts Ekonomikas ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums “Par vienota valsts tēla izstrādi”, kā ietvaros tika noteikti trīs Latvijas vienota tēla stratēģiskie virzieni, kas kopumā veido Latvijas vienotā tēla vērtības piedāvājumu. Balstoties uz šiem stratēģiskajiem virzieniem, atbilstoši VRP 45.1. punkta 2. un 3. uzdevumam tika paredzēts veidot mārketinga piedāvājumu un ieviešanas plānu, vienota Latvijas valsts tēla komunikācijai gan vietējā, gan starptautiskā līmenī. Pēc padziļinātas izpētes un citu valstu pieredzes analīzes, kā arī ekspertu intervijām, tika secināts, ka izstrādātais Latvijas valsts tēla vērtības piedāvājums neatrisina ilgtermiņa valsts tēla vienotas stratēģijas ieviešanas un tās pastāvīgas koordinācijas jautājumus, tai skaitā nesniedzot komunikācijas kodolu, kas ir šis “produkts”, kam tēls tiek veidots.

Mārketinga būtība un mērķis ir veidot jaunus tirgus un iespējas, ko nodrošina misiju pieeja un pilota misija “Jūra 2030”, kas ir LIAA un Ekonomikas ministrijas virzīts problēmas risinājums. Veidojot Latvijas valsts tēlu, mums nepieciešams produkts, kas veicina Latvijas atpazīstamību starptautiskā mērogā. Misija “JŪRA 2030” ir produkts, kas Latviju virzīs par starptautiska līmeņa spēlētāju, kas arī ir valsts tēla galvenais mērķis. Misiju orientēta pieejas stratēģijas iekļaušana valsts tēla veidošanā ir sistemātiska pieeja dažādo ieinteresēto pušu iesaistei un saskaņotībai, sabiedrības un privātā sektora līdzdalības nodrošināšanai, kā arī skaidras Latvijas pozīcijas veidošanai starptautiskā līmenī. Latvijas definētās misijas un to rezultāti būs vēstneši, bet pati metode, kā spēja risināt lielus un sarežģītus procesus vietējā un starptautiskā mērogā, būs valsts tēls.

LIAA kā vadošā Latvijas publiskā institūcija Latvijas valsts tēla veidošanā un ieviešanā, turpmāk, balstoties uz misiju veidošanas procesu, īstenos vienotas komunikācijas koordināciju gan vietējā, gan starptautiskā līmenī. Komunikācija pasākumi tiks nodrošināti saskaņā ar 2020. gada 29. septembra informatīvo ziņojumu “Par vienota valsts tēla izstrādi”, kas paredz gan iesaistīto pušu koordinēšanu informācijas izplatīšanā, gan mārketinga un reklāmas materiālu sagatavošanu un izplatīšanu, īstenojot tiešā un netiešā mārketinga kampaņas, uzturot atbilstošas tīmekļa vietnes un nodrošinot aktuālākās informācijas pieejamību vienuviet.

Būtiskākie komunikācijas pasākumi 2021.gadā ir šādi:

- Valsts tēla komunikācija starptautiskajā izstādē "Expo 2020" Dubajā, Apvienotajos Arābu Emirātos. Starptautiskā izstāde sāksies 2021. gada 1. oktobrī, lai pusgada garumā starptautisku auditoriju iepazīstinātu ar Latviju un Latvijas uzņēmēju piedāvājumu. Paviljons EXPO 2021 veidots kā stāsts par Latviju - no vēstures uz tagadni un nākotni. Kūdra kā paviljona centrālais elements ir ļoti simbolisks un Latviju raksturojošs materiāls. Ar šī piedāvājuma starpniecību tiks akcentētas nedefinētās valsts tēla vērtības un prezentēti Latvijas uzņēmumi. EXPO 2021 šogad Dubajā pulcēs vairāk nekā 190 valstis. Kā prioritārās jomas EXPO kontekstā pārstāvētas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, farmāciju un medicīnas aprīkojums, inovatīvi būvniecības materiāli un tehnoloģijas, transports un loģistika, kā arī pārtikas segments.
- Valsts tēla komunikācija Pasaules Hokeja Čempionāta (PHČ) ietvaros. Čempionāta ietvaros (periodā: 2021. gada 21. maijs – 6. jūnijs) tika prezentēts valsts tēls un tā vērtības, veidojot video stāsta komunikāciju, kuras vēstneši ir bijuši Latvijas valsts Prezidente V. Viķei-Freiberga, komponists Pēteris Vasks, zinātnieks Kaspars Kalniņš. Latvija tika prezentēta kā inovatīva, uz zināšanām vērsta valsts, vienlaikus prezentējot tūrisma, mākslas un kultūras piedāvājumu.
- Valsts tēla mārketinga kampaņas investīciju piesaistei. Tiek īstenotas regulāras investīciju piesaistes kampaņas 10 mērķa valstīs, tai skaitā Norvēģijā, Zviedrijā, Dānijā, Lielbritānijā, Apvienotajos Arābu

Emirātos. Kampanu ietvaros tiek stāstīts par Latvijas viedās specializācijas stratēģiju un tās izrietošajām ekosistēmām, integrējot potenciālas investīciju iespējas.

- Valsts tēla komunikācija dalība festivālā “Lampa”. Valsts tēla komunikācijas ietvaros tiks īstenotas aktivitātes sarunu festivālā “Lampa”. Diskusiju formātā ar ekspertiem un nozaru pārstāvjiem tiks aktualizēti Latvijas izaicinājumi, Latvijas valsts tēla nozīme starptautiskā mērogā, kā arī misiju pieejas ieviešana Latvijā.
- Valsts tēla komunikācija forumā “5G Techritory”. Baltijas jūras reģiona 5G ekosistēmas forums “5G Techritory” ir viens no lielākajiem 5G tehnoloģiju pasākumiem pasaulē, kas tiek īstenots ar mērķi radīt platformu veselīgas 5G ekosistēmas izveidei. Valsts tēls forumā tiks pārstāvēts, organizējot diskusijas un prezentācijas par misiju pieeju, kā vienoto ietvaru starpnozaru sadarbībai un globālo izaicinājumu risināšanai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 21.janvāra rīkojumu Nr.39 “Par Latvijas institūta pievienošanu Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai” ar 2021.gada 1.jūniju, LIAA pilnībā pārņem Latvijas institūta darbības funkcijas, primāri saistītas ar valsts tēla veidošanu un komunikāciju starptautiskā līmenī. LIAA līdz ar Latvijas Institūta integrēšanu savā struktūrā ir uzsākusi darbu pie mārketinga materiālu aktualizēšanas atbilstoši vienota valsts tēla stratēģijai, lai nodrošinātu uzskatāmus instrumentus vietējai un ārvalstu mērķauditorijai. Tāpat LIAA regulāri sniegs valsts pārvaldes institūcijām nepieciešamo informatīvo un saturisko atbalstu, kas ietver vēstījumus atbilstoši nedefinētajām Latvijas valsts tēla vērtībām un misiju pieejai, lai nodrošinātu vienotus un koordinētus vēstījumus, pārstāvot Latviju starptautiski.

6. Turpmākā rīcība

Misiju orientētas pieejas ieviešana paredz padziļinātu un nepārtrauktu darbu ar sabiedrību, industriju un valsts pārvaldes pārstāvjiem, rezultātā veidojot funkcionējošu struktūru, kas piemērota ambiciozu mērķu izpildei un ilgtermiņa vienota valsts tēla koordinācijai un komunikācijai. Misiju orientētas pieejas pielietošana Latvijas valsts tēla izstrādē nodrošina efektīvu darbības struktūru turpmāka LIAA darbam, sadarbībā ar visām, valsts tēla izstrādē iesaistītām pusēm, kā arī nodrošinās ar 2020.gada 29.septembra informatīvo ziņojumu “Par vienota valsts tēla izstrādi” noteikto rezultātīvo rādītāju sasniegšanu.

Piedāvātā misiju orientēta stratēģija ir efektīva pieeja ilgtspējīga valsts tēla ieviešanā, iekļaujot tai skaitā ar komunikāciju plānotus pasākumus, kas tiek fokusēti uz Latvijas tēla piedāvājumu, jeb misijām, vietējā un globālā līmenī. Atbilstoša komunikācija, paralēli vispārējām investīciju piesaistes aktivitātēm, tiks veidota balstoties uz katras misijas jomu un rezultātiem, izceļot Latvijas stiprās puses.

Lai nodrošinātu efektīvu, vienotu un ilgtspējīgu valsts tēla ieviešanu, LIAA, piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros:

1. Veido sadarbības platformu, iesaistot starptautiskus un vietējus partnerus, kā piemēram, OECD, īstenojot pirmās pilotmisijas “JŪRA 2030” misijas pieejas ieviešanas un stratēģijas izstrādi, kas ietver pārvaldības, juridisko un finansējuma modeļu jautājumus;
2. Līdz 2021.gada 30. oktobrim uzsāks pirmās misijas pilotēšanu, iesaistot sabiedrību un nozaru pārstāvjus, nodrošinot vairāku organizatorisko līmeņu pārvaldību (*sandbox*, projektu veicināšana, prototipēšana un izvērtēšana);
3. Uz www.missionlatvia.com platformas bāzes, turpinās attīstīt tās saturu un piedāvājumu, nodrošinot: informāciju par aktualitātēm misiju orientētas pieejas un valsts tēla veidošanas jautājumos; ar vienotu valsts tēlu saistošu materiālu (prezentāciju, informācijas, vīzijas, u.c.) pieejamību; misiju orientētas pieejas rezultātā īstenoto projektu portfeli;
4. Ievērojot 2020. gada 29.septembra informatīvajā ziņojumā minēto, veic informāciju kampaņas gan vietējā, gan starptautiskā mērogā: izskaidrojošas un informatīvas ziņas Latvijas sabiedrībai; integrētas mārketinga kampaņas vismaz 2 mērķa valstīs/ reģionos gadā (primārie reģioni: Lielbritānija un Īrija, Skandināvija, Vācija, Austrija un Šveice, Kanāda, Baltijas valstis, Japāna, Dienvidkoreja, Amerikas Savienotās Valstis).
5. Īsteno un koordinē visu Latvijas valsts tēla komunikācijā iesaistīto pušu – valsts un nevalstiskās organizācijas, nozaru asociācijas, biznesa organizācijas, komersanti un privātpersonas – vienotu pieeju

informācijas izplatīšanā, regulāri sniedzot informāciju un atskaites Latvijas ārējā tēla politikas koordinācijas padomē.

Ekonomikas ministrs

Jānis Vitenbergs

Vīza:

Valsts sekretārs

Edmunds Valantis